

HUNSOTRON

INFORMATIEBLAD VOOR DE RADIO-
EN ZENDAMATEURS VAN DE
VERON AFDELING HUNSINGO – A60

**Vaste opstelling t.b.v. de “Ballon Vossenjacht 2018”
op de dijk met vrij uitzicht over het Eemmeer.
Zie met name het artikel in dit blad.**

8^e jaargang – nummer 4 – december 2018

HUNSOTRON

is het orgaan van de Veron afdeling Hunsingo. Het verschijnt vier maal per jaar en wordt in PDF-formaat aan de leden van de afdeling gemaild. En aan belangstellenden die zich daarvoor hebben aangemeld. Overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan.

Redactie

eindredactie:

Pieter Kluit, NL13637.

redactielid/webmaster:

Bas Levering, PE4BAS.

Kopij-adres: pickluit@hetnet.nl

Afdelingsbestuur

voorzitter:

Dick van den Berg, PA2DTA, Baron van Asbeckweg 6, 9963PC Warfhuizen, tel. 0595-572066.

secretaris:

Free Abbing, PE1DUG, Nijenoertweg 129, 9351HR Leek, tel. 0594-853048, e-mail: a60@veron.nl

penningmeester:

Jaap Valstar, PG7C, Wierde 11, 9965TA Leens, tel. 0595-572756.

bestuurslid:

Pieter Kluit, NL13637, Frederiksoordweg 50, 9968AL Pieterburen, tel. 0595-528607.

bestuurslid:

Bas Levering, PE4BAS, Hooilandseweg 89, 9983PB Roodeschool, tel. 0595-434332.

bestuurslid:

Gerard Wolthuis, PA3BCB, Breede 17-18, 9989TA Warfhum, tel. 0595-422969.

Website

Actuele informatie vindt u op de website van de afdeling: <https://a60.veron.nl/>. Daar staan ook alle nummers van Hunsotron. De website wordt

beheerd door Bas Levering PE4BAS, Pieter Kluit NL13637 en Free Abbing PE1DUG.

Afdelings-callsign PI4H

beheerder:

Engelhard Brouwer, PA3FUJ, Tammenssingel 1, 9965RW Leens, tel. 0595-442218.

Leden die de afdelings-callsign willen gebruiken moeten hierover afspraken met de beheerder maken, de bij de callsign behorende paperassen en logboeken bij hem afhalen én weer terugbrengen.

QSL-bureau

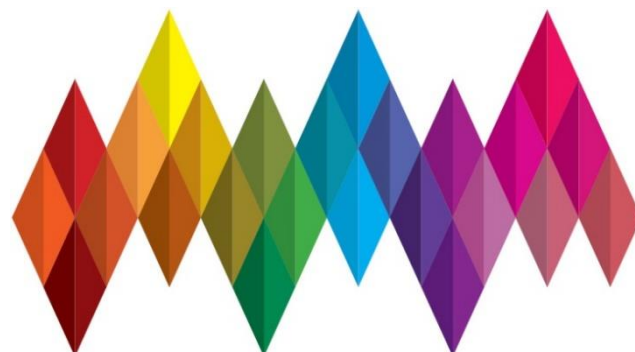
sub-QSL-manager:

Free Abbing, PE1DUG.

Het koffertje met de binnengekomen QSL-kaarten is bij alle afdelingsactiviteiten aanwezig. Komt u niet naar de afdelingsavond(en), vraag dan of een mede amateur uw kaarten wil meenemen. Is dat niet mogelijk, neem dan contact op met de manager om iets anders af te spreken. Binnengekomen QSL-kaarten blijven maximaal één jaar in de koffer. Zijn de kaarten daarna nog niet afgehaald, dan worden ze naar de afzenders teruggestuurd met de vermelding "not interested".

De voor verzending aangeboden QSL-kaarten moeten volledig alfabetisch en numeriek zijn gesorteerd. Kaarten die via een ander station worden geleid, moeten op de callsign van dat station zijn gesorteerd.

Sluitingsdatum

Het volgende nummer van Hunsotron verschijnt begin maart 2019. Kopij voor dat nummer moet uiterlijk eind februari binnen zijn om nog mee te kunnen.

Het afdelingsprogramma

De afdelingsavonden worden gehouden op de laatste vrijdag van de maand. Past dat niet goed (door feestdagen e.d.), dan is het meestal een week eerder. In de zomermaanden juni, juli en augustus zijn er geen afdelingsavonden. Ook niet in december.

De afdelingsbijeenkomsten worden gehouden in zalencentrum Concordia, Wier 1 in Baflo en beginnen om 20:00 uur.

Het programma van de komende maanden ziet er als volgt uit:

vrijdag 25 januari 2019

De verkoping. Daar beginnen we ook nu het nieuwe jaar weer mee. Kijk binnenkort eens even in uw shack en op de rommelzolder of u spullen hebt die bij een andere eigenaar beter tot hun recht kunnen komen. Stof die dan af en neem ze mee naar de verkoping.

vrijdag 22 februari 2019

De jaarvergadering. De leden van de afdeling krijgen de vergaderstukken van tevoren gemaild. Dan kan de vergadering hopelijk vlot worden afgehandeld. Na de pauze volgt een korte presentatie. Het onderwerp is nog niet bekend.

vrijdag 29 maart 2019

Joop Tap PA3FPO verzorgt een presentatie over de techniek bij RTV Noord.

De overige afdelingsavonden tot aan de zomervakantie worden gehouden op vrijdag 26 april 2019 en vrijdag 24 mei 2019. Het programma van die avonden is nog niet bekend.

Het bovenstaande programma is zoals het kort vóór het uitkomen van deze Hunsotron bekend was. De meest actuele informatie staat op de website <https://a60.veron.nl/>. Als u daar af en toe even kijkt, dan blijft u op de hoogte van eventuele wijzigingen.

Kort vóór een afdelingsavond krijgen de leden van de afdeling nog een herinnering gemaild. Mocht noodgedwongen van het programma voor de komende afdelingsavond moeten worden afgeweken, dan wordt dat in die e-mail vermeld.

Mijn Veron

Alle leden zijn opgenomen in de basisregistratie van de Veron: het Veron Administratie Systeem, kortweg het VAS. Maar niet met alle gegevens. Ongeveer de helft van de leden staat er onvolledig in. Dat komt mede doordat er destijds gegevens verloren zijn gegaan bij een brand in Het Dorp in Arnhem. De vereniging wil de gegevens van de leden graag zoveel mogelijk volledig hebben. Geboortejaar, interesse-

gebieden, email-adres, enz. Dat temeer omdat er in de toekomst steeds vaker en meer zal worden gecommuniceerd via email. Spoedzaken, actualiteiten en nieuwsbulletins, nieuws over uw interesses, enzovoorts.

Hoe u uw gegevens kunt inzien en zo nodig kunt wijzigen en/of aanvullen, vindt u op:

<https://www.veron.nl/vereniging/vas-veron-administratie-systeem/>

Het wijzigen en aanvullen van uw gegevens moet u zelf doen. Door de privacywetgeving mag de afdeling dat niet voor u doen.

Notities van de afdelingsavond van 28 september 2018

Dick PA2DTA opent de eerste afdelingsavond na de zomerstop en heet iedereen welkom. Na een prima zomer staan we nu aan de start van een nieuw seizoen. Er is vanavond geen lezing. Er zijn 17 personen aanwezig. Er zijn afmeldingen van Engelhard PA3FUJ, Wim PD0TGS, Dick PD1T en Jan PA1HO.

Er is goed nieuws want Jaap Valstar PG7C heeft zich gemeld als kandidaat voor de al een tijdje openstaande bestuursvacature. Bij de volgende afdelingsavond wordt voorgesteld Jaap officieel als bestuurslid te benoemen.

Er zijn stukken ingekomen over de radiomarkt in Eelde op 6 oktober, over de Dag van de Radio Amateur op 3 november in de IJsselhallen in Zwolle, en over de Regiobijeenkomst in Deurze op 12 november.

De door Gerard PA3BCB meegebrachte replica van de 1V1-ontvanger.

Het programma van de afdelingsavond van oktober is nog niet bekend. De datum is 26 oktober en staat helaas onjuist vermeld in Hunsotron en op de website. In november komt Jan van Muijlwijk PA3FXB over verbindingen via reflecties. In het nieuwe jaar gaat Joop PA3FPO een presentatie verzorgen.

Dick deelt mee dat Hunsotron kortgeleden is uitgekomen, maar dat er alweer wordt gewerkt aan het decembernummer. Kopij is zeer welkom. Aan de Veron-webredactie zal worden gevraagd Hunsotron op te nemen in het overzicht van de afdelingsbladen.

In de rondvraag zegt Reinder PA3FXT problemen te hebben met een onwillige netvoeding. Spanningsvallen en algehele uitval. Dick PA2DTA adviseert de steek-zekeringen in de voedingskabel te controleren. Slechte contacten daarin zijn een veel voorkomend euvel. Hans PA3GTM vraagt of er aanwezigen zijn die hebben deelgenomen aan de ballonvossenjacht. Dat blijkt niet het geval. Gerard PA3BCB heeft boeken en een ontvanger uit de nalatenschap van zijn broer PE0RTX ter verkoop meegevoerd. Verder zegt Gerard terugkoppeling te hebben ontvangen op de onlangs in Electron verschenen artikelen van zijn hand. Gerard citeert uit een aantal interessante reacties.

Marten PA3BNT heeft van Gerard PA0U een interessante foto ontvangen van één van de eerste afdelingspresentaties op "Op Roakeldais". De foto komt in Hunsotron.

Hans PA1C vraagt of de ontwikkelingen met DKARS worden gevolgd. Hans vindt dat de Veron is "ingezakt" en dat het tijd is voor nieuw elan. Er ontspint zich vervolgens een uitvoerige discussie over de tegenwoordige inhoud van onze hobby en over het toekomstperspectief.

Na de pauze verkoopt Dick PA2DTA een aantal spullen die tevoorschijn zijn gekomen bij het schoonmaken en opruimen van zijn shack en de zolder. De meeste spullen gaan over in andere

handen. Maar Dick heeft thuis ook nog een voorraad die hij meeneemt naar de verkoping in januari.

Dick PA2DTA bezig met het aan de man brengen van zijn overvloedige spullen.

Notities van de afdelingsavond van 26 oktober 2018

Dick PA2DTA opent de afdelingsavond en heet iedereen welkom. In het bijzonder Jan PE1OGW die vanavond een presentatie verzorgt. Er zijn 19 personen aanwezig. Er zijn afmeldingen van Jaap PG7C, Bas PE4BAS en Klaas PA3ADC. Er staan drie zaken op het programma: de normale afdelingsavond, een bestuursverkiezing, en de lezing van PE1OGW.

Op 12 november vindt de Regionale bijeenkomst met het HB van de Veron plaats in Deurze. Vanuit de zaal is geen belangstelling om daar naar toe te gaan. Het bestuur zal de afvaardiging van onze afdeling intern regelen.

Na de vorige afdelingsavond is er actie ondernomen, met als gevolg dat Hunsotron vanaf de volgende dag op de doorverwijspagina van de Veron-website is vermeld. Over ruim een maand moet de volgende editie van Hunsotron uitkomen. Kopij voor dat nummer is zeer welkom.

Vervolgens wordt een korte officiële ledenvergadering gehouden. Sinds het aftreden van Hans PA3GTM in november 2017 is het bestuur incompleet en zonder penningmeester. Voorzitter Dick PA2DTA neemt sindsdien de honneurs waar. Bij de vorige afdelingsavond heeft Jaap Valstar,

PG7C, te Leens zich aangemeld als kandidaat. Vandaar dat het bestuur voorstelt Jaap als bestuurslid te benoemen. Er zijn geen tegenkandidaten ingediend, zodat de vergadering hem bij acclamatie benoemt. Een applaus voor de afwezige Jaap is zijn deel. Er zal actie worden ondernomen om tot de feitelijke overdracht van het penningmeesterschap te komen. Van deze extra ledenvergadering zijn afzonderlijke notulen gemaakt. In de rondvraag vraagt Hans PA3GTM of er aanwezigen zijn die ervaring hebben met packetradio-verkeer met ISS. Dat is niet het geval.

Na afloop krijgt Jan PE1OGW een pakket streekproducten aangeboden.

Na de pauze vertelt Jan PE1OGW hoe in 1957 de eerste Sputnik werd gelanceerd en wat dat teweeg heeft gebracht. Het was nog heel pril en eenvoudig, maar wel het begin van de ruimtewedloop. Jaap doet ook de techniek van toen uit de doeken. De wedloop eindigde toen in 1975 een Russische Sojoez- en een Amerikaanse Apollo-capsule aan elkaar werden gekoppeld. Sindsdien trekken de beide grootmachten gezamenlijk op.

AMATEUR RADIO

Notities van de afdelingsavond van 30 november 2018

Dick PA2DTA is verhinderd en daarom zit Free PE1DUG de afdelingsavond voor. Hij heet iedereen welkom. In het bijzonder Jan PA3FXB die ons vanavond het werken via reflecties in de ruimte uit de doeken gaat doen. Er zijn 21 personen aanwezig.

Jaap PG7C zit nu aan de bestuurstafel nadat hij vorige maand is benoemd en intussen het penningmeesterschap op zich heeft genomen.

De Regionale Bijeenkomst met het HB in Deurze is namens onze afdeling bezocht door Dick PA2DTA en Free PE1DUG. Daar zijn diverse onderwerpen besproken, waaronder de voortgang met de herijking van de N-licentie, de vernieuwde ledenadministratie (het VAS), 75 jaar Veron in 2020, samenwerking met andere clubs, de VR van 13 april 2019, enz. Binnenkort komt het decembernummer Hunsotron uit met daarin ook een verslag van de bijeenkomst in Deurze. Kopij voor dat nummer moet nu op korte termijn worden ingeleverd, want anders komt het pas in het maart-nummer van volgend jaar.

In de rondvraag zegt Marten PA3BNT historische ontvangstspoelen te hebben meegenomen, waaronder corona-spoelen (de voorlopers van de honingraatspoelen) uit de 20-er jaren van de vorige eeuw. Marten krijgt regelmatig vragen van hedendaagse amateurs die dergelijke spoelen en hun werking niet kennen.

De ontvangstspoelen van Marten PA3BNT.

In december is er geen afdelingsavond. De volgende is in januari met de gebruikelijke verkoping. Kijk intussen uw shack en de rommelzolder na om te zien of daar spullen staan die beter naar een andere eigenaar kunnen gaan. Stof die dan af en zet ze klaar om mee te nemen naar de verkoping. Aan het einde van het officiële deel van vanavond wenst Free iedereen alvast fijne feestdagen en veel voorspoed en gezondheid voor 2019. Na de pauze vertelt Jan PA3FXB vol enthousiasme over zijn proeven met reflecties tegen ISS en andere metalen objecten in de ruimte. Ook over de apparatuur die hij daarbij gebruikt en over de problemen die moeten worden overwonnen. Met Andreas DJ5AR heeft hij diverse geslaagde verbindingen gemaakt en is

hij bezig de technieken en indrukwekkende mogelijkheden verder te ontwikkelen.

Als dank voor zijn presentatie is voor Jan PA3FXB na afloop ook een pakket met regionale producten.

De VERON Regiobijeenkomst

De regio-bijeenkomst met het Hoofdbestuur en de noordelijke afdelingen op 12 november 2018 in "De Aanleg" in Deurze, werd namens onze afdeling bijgewoond door Dick PA2DTA en Free PE1DUG. Het hoofdbestuur werd vertegenwoordigd door de algemeen voorzitter Remy Denker PA0AGF.

Er kwamen diverse onderwerpen naar voren, zoals de stand van zaken met de herijking van de Novice-licentie, de voortgang met het Veron Administratie Systeem (VAS), het indienen van voorstellen voor de Verenigingsraad (VR), het omgaan met vrijwilligers, de relatie tot DKARS, de toegangsprijs tot de Dag van de Radio-Amateur (DvdRA) en het traject naar de VR van 13 april 2019.

De herijking van de N-licentie is in een gevorderd stadium. Na meerdere vooroverleggen tussen de beide verenigingen en het Agentschap Telecom (AT), hebben de verenigingen een degelijk ontwerp bij het AT ingediend. Daar wordt het nu bestudeerd, waarna tot gezamenlijk ondersteund

beleid voor de komende jaren moet worden gekomen.

Het VAS-systeem is vorig jaar vernieuwd en is het basisbestand van de vereniging. Vanuit het verleden ontbreken helaas diverse gegevens. Zo zijn van maar de helft van de leden hun mailadres, geboortjaar en interessegebieden bekend. Met die gegevens wil de vereniging graag meer doen om aan de leden ondermeer nieuwsbrieven en gerichte informatie over hun interesses te mailen.

Er werd enige tijd gediscussieerd over de relatie met de andere verenigingen, en het hetzelfde doel dat we nastreven. Versnippering werkt tegen ons, maar samenwerking moet wel plaatsvinden met wederzijds respect voor elkaar.

Moet de toegang tot de DvdRA gratis zijn en worden goedge maakt door een lichte contributieverhoging? De meningen daarover bleven verdeeld. Voor leden in de uithoeken van het land is een bezoek aan de DvdRA nu ook al minder interessant.

Zalencentrum "De Aanleg" in Deurze, tussen Assen en Rolde.

De regio-bijeenkomsten worden al jarenlang in Deurze gehouden (en dat blijft ook zo), maar het organiseren daarvan gaat voortaan rouleren. In 2020 is de afdeling Hunsingo aan de beurt om de bijeenkomst voor te bereiden, de noordelijke afdelingen uit te nodigen, de agendapunten te verzamelen, de vergadering voor te zitten, en te zorgen voor de verslaglegging.

Het VPK komt terug naar Odoorn

In 2015 ging camping 't Vlintenholt in Odoorn failliet. Daardoor moest het Veron Pinksterkamp (VPK) hals over kop uitwijken naar elders. Er werd voor dat jaar een alternatief gevonden in Sellingen. In de jaren daarna werd het VPK op de meer centraal gelegen camping De Paasheuvel in Vierhouten gehouden. Maar daar werd het steeds lastiger activiteiten in het natuurgebied rondom de camping te organiseren. Dat was alleen nog mogelijk met vergunningen, ontheffingen, enz. En op dat punt waren de vooruitzichten beslist somber.

Vandaar dat werd omgezien naar een natuurgebied met minder voorschriften. Dat werd gevonden in Drenthe. De keus viel daarbij (opnieuw) op camping 't Vlintenholt, dat een doorstart heeft gemaakt en intussen alweer een paar jaren draait onder leiding van de familie Pool. Na vier jaar afwezigheid komt het VPK nu weer terug naar Odoorn.

Groninger radioamateur treffen (Grorat) op 9 februari 2019

De afgelopen jaren hebben we in het vroege voorjaar een waardevolle invulling kunnen geven aan het verloren gegane Noordelijk Amateur Treffen (NAT). Er blijkt opnieuw behoefte te zijn aan zo'n treffen, met een markt met radio, elektronica, computer, hobbytechniek en demo's. Hiervoor is het samenwerkingsverband tussen de Groninger Radio Amateurs (de Stichting RCGA) en Vitalis Vlooiemarkten verlengd.

Op zaterdag 9 februari 2019 zetten we opnieuw een markt op door het vierde GRORAT te organiseren. Wij nodigen u graag de uit deze markt te bezoeken.

De markt wordt gehouden voor zendamateurs, luisterstations, geïnteresseerden in de radio- en ATV-techniek, maar ook voor hobby-

enthousiasten op computergebied, elektronica en zelfbouw. Nieuwe en gebruikte spullen zijn in ruime mate en variëteit aanwezig. We richten ook weer stands in waar demonstraties wordt gegeven over de mogelijkheden met radio, elektronica, mini-PC's, opleidingen en dergelijke. Daarbij is het gezellig treffen, uitwisselen van ervaringen en bijpraten ook een belangrijk onderdeel. Dat kan onder genot van een kop koffie, een hapje of een drankje plaatsvinden in de horeca-hoek.

De markt wordt gehouden in de bekende Veilinghallen (Flowerdome), Legroweg 80, 9761TD te Eelde. De hal heeft een oppervlakte van 2500-3000 m² en is uitstekend verlicht en verwarmd. De toegangsprijs is € 3,50. Daarvoor hebt u tevens toegang tot de grote vlooiemarkt die wekelijks door Vitalis in hetzelfde complex wordt georganiseerd. Kinderen tot en met 13 jaar hebben gratis entree. De radiomarkt is voor het publiek geopend van 9:30 tot 15 uur. Er is ruime gratis parkeergelegenheid.

Namens de Groninger crew, RCGA en Vitalis, Eene de Weerd, PA3CEG.

Uit de oude doos

Marten PA3BNT in actie op de Juncker seinsleutel tijdens het Roakeldais-festival in 1982 (foto via Gerard PA0U).

QSL-kaart

Bas Levering PE4BAS, QSO gemaakt november 2017 in CW op de 30 m band.

Het Nederlandstalig Amateurnet (NTA)

Dick van den Berg, PA2DTA

Opvallende luisteraars zal het niet ontgaan zijn dat uw voorzitter eenmaal per week een poging doet om leiding te geven aan het Nederlandstalig Amateurnet. Dat doe ik intussen zo'n 18 jaar, Ik herinner me ook nog haarscherp dat het net voor het eerst werd gehouden. Dat was in 1969. Ik woonde toen als student op kamers en had met veel moeite een antenne weten aan te leggen. Dat viel nog niet mee, want het complex van oudbouw waar ik woonde was bijzonder ingewikkeld ontworpen (architecten zijn ware kunstenaars) voor het vrij ophangen van een "vangdraad" en het vervolgens binnenbrengen van het signaal naar de toentertijd gebruikte ontvanger. Dat was toen een WS19. Nog gekocht voor fl 25,00 nieuw in doos met de strik er nog om heen. Die ontvanger was bedoeld voor een sprietantenne die in resonantie werd gebracht met een serie variometer. Mijn antenneconstructie was daarvoor niet geschikt. Ik zal wel een of ander tunertje hebben gemaakt, wat precies is me ontschoten. In elk geval kwamen allerlei signalen prima en ongestoord binnen. Kennelijk veroorzaakte de grote schare omwonenden nog nauwelijks storing. Ik wil alsnog jongelui, hoe gegrepen ook door de radio, ernstig afraden er ook een gewoonte van te maken naar allerlei radionetten te luisteren. Amateurs zijn vreemde lui die over ter wereld voorkomen en dus ook in verscheiden tijdzones opereren. Kortom zij hebben altijd wat te kletsen. Amateurs zijn ook audiyeurs, in en in nieuwsgierig. Nooit te beroerd om nog eens een uurtje over de band te draaien, en dan nog eens een uurtje enzovoorts. Enfin, voor je het weet ben je in een af ander nachtuilennet beland (en die gasten kunnen er wat van). Al die tijd had je vast beter kunnen besteden. Want al dat gepraat gaat over antennes, SWR en andere zaken die je ook allemaal heel compact in boeken had kunnen vinden. Heel af en toe kom je nog een groepje tegen die Einstein heeft weerlegd of al in staat is om uit dark energy onze fossiele brandstoffen in een klap overbodig te maken. Soms hoor je ook nog wel wat gerinkel van glazen. En op elk tijdstip heb je ook bemoeials, die het er nooit mee eens zijn en met krachtige middelen hun gelijk weliswaar niet uitdragen maar wel de onzin onhoorbaar te willen maken. Misschien hebben sommige van deze lieden een klein complexe uit een of andere oorlog meegenomen qua stoor-kunde. Ik moet zeggen, sommigen doen het high tech. Enfin, u kunt ook becijferen dat het NTA

volgend jaar 50 jaar bestaat. Toch een hele prestatie met een voortdurend gebrek aan netleiders en een groep inmelders die in legio andere netten ook terecht kunnen. Het net zit nu in een winterdipje want op de gebruikelijke tijd is de ionosfeer voor lokaal verkeer niet in beste conditie. Dat is jaar in jaar uit hetzelfde en nog steeds hoor je de nodige onkunde omtrent deze verschijnselen. Toch is het ook nog leuk om de resultaten van dit net eens wat te bekijken. Je kunt er allerlei trends aan zien. En, je kunt ook ondervinden dat die ionosfeer zich ook ijzerenheinig arrogant opstelt. Ondanks een heel erg lage kritische frequentie en dus ook een erg lage MUF ging het laatst volstrekt tegen de verwachting in toch geweldig goed. De signalen uit Nederland waren zelfs extreem hard en de verdeling over ons grondgebied gaf zelfs een soort hotspot aan over het Noorden. Ook is het frappant dat de QSB wel erg diep was, soms, en dat er soms ook een sterke ruis optrad. Het is giswerk om alles te verklaren maar boeiend is het wel. Er is vroeger wel eens beweerd dat amateurs eigenlijk geen fundamenteel radio onderzoek kunnen doen. Wellicht is dat grotendeels waar, maar op het gebied van propagatie zou dat nog wel kunnen als alle gegevens van de verbindingen maar in een groot databestand beschikbaar waren. Typisch een kwestie van zinvol gebruiken van big data. Maar ook als privé onderzoekje is het erg aardig. Iets wat ik ook altijd uit mijn loglijstjes kan destilleren is de tijd van het jaar annex deelnemers, niet schokkend maar ook wel aardig. De kleine groep NTA-leiders is van plan het 50jarig jubileum wel een bijzonder tintje te geven. Hoe, daar wordt nog over nagedacht. Een soort award of lintje zou het wel eens kunnen worden, Hoewel de shack vaak volhangt past een diploma dat eigenlijk weinig voorstelt er toch ook nog wel bij. Met het bijna zonneminimum zijn de condities op de hoge banden ook niet optimaal. Vaak hoor je op de banden zo goed als niks. Zoiets als het winterse NTA nu. Behalve laatst. Op mijn SDR zag ik overal op de onderkant van de amateurbanden allemaal spijkers. Allemaal CW-signalen. Contest, morse. Dat was toch afgeschaft en bij de ionosfeer kun je niet. Vreemd volk, die radioamateurs. Nog even dan heeft de afdeling ook alweer winterreces. Ik hoop dat de winter uitblijft, maar dat het wel een beetje een gezellige hobbytijd wordt, met wat netten een contest en mooie feestdagen. Veel plezier allemaal, met alvast de goede wensen en uitvoerbare voornemens.

Dick van den Berg

Ballonvossenjacht 2018

Hans Reijn, PA3GTM

Als nazomer 23cm ATV-activiteit leek het me leuk om aan de op 9 september gehouden, ballonvossenjacht mee te doen. Alweer voor de 40e keer geprolongeerd. Nadat ik er al die tijd nooit veel aandacht aan had besteed, werd dat anders toen ik met ATV aan de gang ging. De eerste poging thuis (vorig jaar) was niet erg succesvol.

Foto 1

Alleen de pilot op 2m was, gedurende de hele vlucht, goed te ontvangen. Voor ATV was de afstand te groot. Nu ik een mobiele mogelijkheid heb, besloot ik een plek dichtbij de ballonstart op te zoeken met rondom vrij zicht. Omdat het idee mee te doen vrijlaat opkwam, had ik weinig tijd om de spullen voor de ontvangst in orde te krijgen.

Bezoek aan een rommelmarkt bracht voortgang

Foto 2

in de onderneming. Daar kon ik namelijk aan een fietsenrek voor op de trekhaak komen. Zodoende had ik een stevige onderbouw voor de mast met rotor en de 23cm Yagi antenne plus 2m antenne. Om het gewicht van het "krenge" wat te verminderen en meer hanteerbaar te maken,

werd alles, wat niet strikt nodig was, eraf gezaagd (foto 1). Vervolgens werd een imperiaal geïmproviseerd om de Yagi op te vervoeren (foto 2). De hele onderneming bleek levensvatbaar met al of niet 220 V voor de monitor (kleuren TV). Tot mijn verbazing bleek de TV maar 40 W te verbruiken, ruim onder de 140 W, waarmee mijn omvormer belast kan worden. Tenslotte gaf de satellietontvanger problemen om hem te programmeren. De tijd ontbrak om dit verder uit te zoeken. Erik PA1PRD hielp me uit de brand, doordat ik van hem een 23cm ontvanger kon lenen. Het is een bekende "Van Dijken" print in een kastje gebouwd, die op de accu(12V) werkt. Met deze spullen, werd zondagmorgen 9 september de reis aanvaard. De locatie, waar de ballon opgelaten wordt, is geheim om het niet te gemakkelijk voor de jagers te maken. Ik heb er vanaf gezien de ballon over de weg te volgen, dat leek me niet te doen. Daarvoor moet je minstens met twee man zijn. Dus werd gekozen voor een vaste opstelling, hoog boven op een dijk met vrij uitzicht over het Eemmeer ter hoogte van Zeewolde (Zuidelijk Flevoland, foto 3).

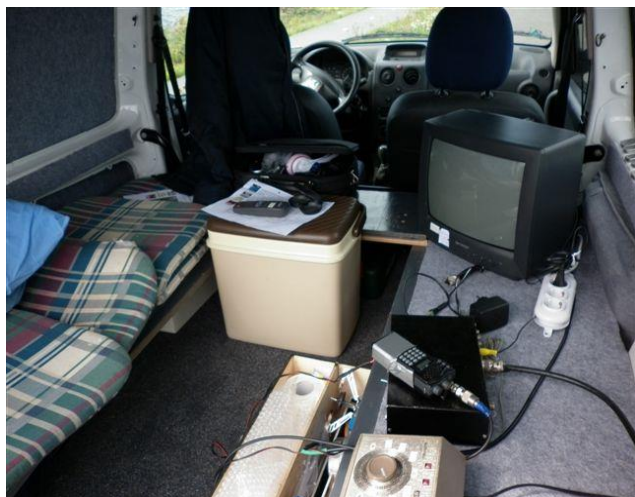
Foto 3

Meteen bij het oplaten van de ballon had ik beeld, afkomstig van de camera, die er onder hing. Leuk om te zien, hoe de aarde onder de ballon door gaat en het uitzicht door wolkjes als plukjes watten (het was mooi weer) wordt omgeven. Wel kreeg de camera voortdurend windstoten te verduren en was het beeld daardoor erg onrustig. Geleidelijk werd het beeld in kleur minder en vervaagde tot zwartwit/grijs en verdween tenslotte in de ruis.

De synchronisatie strepen bleven nog een poosje hun best doen maar dat was het dan. De ballon schoof oostelijk van mij op ca. 25 kilometer voorbij en bleef toen op deze oostelijke koers richting Duitse grens. Bijna direct over de grens is (de inmiddels geknapte) ballon met zender en al op de

grond terecht gekomen. Alleen het eerste stuk van het traject heb ik op TV kunnen volgen, maar met een stilstaande opstelling is dat natuurlijk te verwachten (foto 4). Als prettig werd ervaren, dat de vluchtleiding op 2 meter, al ruim van tevoren, aan het informeren was over de voorbereidingen voor het oplaten van de ballon. Direct na oplaten van de ballon werd overgeschakeld naar de transponder aan de ballon. Daarna bleken veel zendamateurs zich in te melden om bij het zenden te profiteren van de antennehoogte. Het hele evenement wordt elk jaar georganiseerd door radioamateurs van 't Gooi. (Afdeling A-15 van de VERON) te Hilversum. Dezelfde afdeling waar in 1945 de VERON vereniging van start is gegaan.

In voorgaande jaren werd de (weer)ballon bij het KNMI in de Bilt (dichtbij Hilversum) opgelaten. Daarbij verleende het personeel van het Instituut

Foto 4
ook assistentie. Omdat, als de meest actuele weersvoorspellingen bekend waren, met een computerprogramma ongeveer uit te rekenen is waar de "vos" neerkomt, heeft men nu gekozen voor een geheime oplaats locatie. Dit vereist nu wel een mobiele vulinstallatie (helium). De mogelijkheden waar de ballon opgelaten kan worden zijn echter wel beperkt.

1. Om te voorkomen, dat bij de heersende windrichting de ballon direct in Duitsland terecht komt is oplaten in Oost Nederland niet handig.
2. In de buurt van Hilversum en meer westelijk is vanwege druk luchtverkeer van Schiphol oplaten niet toegestaan.
3. Verder wil men vermijden, dat de "Vos" in het IJsselmeer terecht komt, wat traceren en ophalen onmogelijk maakt.

De kans, dat de ballon boven "het Noorden" (Groningen, Friesland, Drenthe) verschijnt is

daarmee praktisch nihil en verklaart misschien de weinige belangstelling voor het evenement door de Noordelijke zendamateurs. Van een landelijk evenement, kan dan eigenlijk niet gesproken worden. Hoogstens van een regio evenement.

Dat brengt me op de gedachte van een Noordelijk Regio evenement met oplating in bijvoorbeeld de Noordoostpolder. De hele organisatie zal nog wel wat gelden vereisen. Eventueel apparatuur van 't Gooi leasen?

In de plaats van een enkele afdeling (zoals bij 't Gooi) zouden meerdere afdelingen (bv. Noord Veluwe, Meppel, Assen, Drachten, Groningen) samen zoiets mogelijk kunnen maken.

Maar.....het was maar een gedachte van de schrijver en zal wel een (lucht)ballon blijven en die komen niet van de grond.

Hans PA3GTM

Informatie en speciale roepnamen

Marten vd Velde, PA3BNT

HF0ARC.

Dit is de nieuwe roepnaam van het Pools Zuidpoolstation H. Arctowski op King George Island in de Admiratybaai, in GC07SU, IOTA AN-010. De oude historische roepnaam was HF0POL en werd gebruikt door SP9GMK.

OV1RR.

Sinds augustus 2017 is dit de roepnaam van het regionaal radiomuseum in het Deense stadje Ringsted, ongeveer 60 km van Copenhagen, qsl via OZ1HHH.

DI:60 meter

De zestigmeterband is sinds 10 november 2017 definitief toegewezen aan de radio-amateurs in Duitsland. Het frequentiebereik is van 5351,5 tot 5366,5 KHz met 15 watt eirp. [Bron, USKA]

HK-Colombia.

Dankzij de inspanningen van de Colombiaanse nationale amateur radiovereniging LCRA en haar strategische partner Liga Radio Bogota zijn de banden 135,7 tot 137,8 KHz, 472 tot 479 KHz en 5.351,5 tot 5.366,5 MHz toegewezen aan amateurs. [Bron, RSGB].

WSPR-baken op Antarctica.

Er komt een permanent WSPR-bakenstation op Antarctica, bestaande uit bakenzenders met een uitgangsvermogen van 5 watt voor de banden 160 tot en met 6 meter en een multiband WSPR-ontvanger welke alle banden van 160 tot en met 15 meter monitort, waarbij er tot 700 rapporten per uur op het WSPR-net kunnen worden geplaatst. Het is een gezamenlijk project van de DARC met de technische universiteit van München en de universiteit van Bremen. Het QTH is het Duitse onderzoekstation Neumayer 3. [Bron ARRL].

3W3RR – Radio avonturen

Bas Levering, PE4BAS

Als je bezig bent met de radiohobby zal je waarschijnlijk experimenteren met radio, communiceren, veel lol hebben en interessante mensen ontmoeten. Zelf vind ik het sociale aspect van deze hobby net zoveel de moeite waard als het experimenteren. Hoewel binnen deze hobby vaak de één wat interessanter is dan de ander. Als ik genoeg tijd en geld had was ik waarschijnlijk meer gaan reizen om andere landen te zien en natuurlijk een paar DXpedities te organiseren. Maar in het echte leven heb ik

een familie te onderhouden en is mijn leven niet echt dat van een avonturier. Andere mensen gaan er gewoon voor en zoeken het later wel weer uit, hoe dan ook zul je als avonturier risico's moeten nemen. De vraag is altijd hoe men aan het geld komt om zoveel landen te bezoeken als je geen baan hebt als bijvoorbeeld internationaal manager, reisorganisatie bezitter of zelfs geheim agent? Alleen dat al zou ik zeer interessant vinden om te weten. Maar eerst een klein verhaal over **3W3RR**.

Er is geen andere radioamateur die mij meer intrigeert als Roman Vega alias Romeo Stepanenko. Hij was zeer actief in de negentiger jaren van de afgelopen eeuw in diverse DXpedities. Hij nam zelfs zijn kans waar om een ander land te activeren terwijl hij uitgeput was van een eerdere DXpeditie. Sommige van deze DXpedities waren levensgevaarlijk en soms leek het alleen maar een DXpeditie omdat het in werkelijkheid een nep DXpeditie was. Maar de echte DXpedities waren avonturen, zenden vanaf gevaarlijke en politiek gevoelige plekken met angst om gepakt te worden. Gepakt werd hij inderdaad o.a. in Libië met als beschuldiging spionage. Je kunt het je misschien voorstellen dat dit allemaal voor het internet tijdperk was. Je moest je eigen netwerk aanspreken, je weg kennen. Degenen kennen die belangrijk zijn bij ambassades, zakenlui of hoge militairen van allerlei landen om zo licenties los te peuteren. Ik

denk dat Romeo veel mensen kende, een groot netwerk had om allerlei zaken gedaan te krijgen. Als ik bijvoorbeeld lees dat Yaesu maar even liefst 3 radio's + lineairs voor de XY0RR DXpeditie sponsorde, dan moet je toch vrienden hebben die bij Yaesu werken of ieder geval goede contacten hebben met de directie van Yaesu. Buiten dat moet je dan ook de eigenschap hebben om vrienden te maken. Het ziet er naar uit dat Romeo

die eigenschap heeft. De lijst van DXCC's die Romeo heeft geactiveerd lijkt bijna wel eindeloos. En hier over al zijn avonturen te schrijven is onmogelijk. Op internet heb ik de meeste van zijn avonturen wel gelezen. Het meeste kunnen gevonden worden op Romeo's eigen website die onderhouden wordt door zijn radio vrienden en speciaal zijn vriend NT2X Edward. Ik heb hier wat links verzameld mocht men geïnteresseerd zijn:

<http://www.3w3rr.com> -Romeo zijn eigen site in Engels onderhouden door zijn vrienden met veel interessante artikelen, verhalen en video materiaal.

http://www.dokufunk.org/amateur_radio/personalities/index.php?CID=1175 -In Duits

<http://hamgallery.com/gallery/R/Romeo> - "Wherefore Art Thou, Romeo" interessant artikel door K9RHY.

Romeo is helaas in de gevangenis beland en dat heeft niks te maken met de hobby. Of was hij misschien bezig met een alternatief fonds om geld te verzamelen voor een volgens aantal DXpedities. We zullen het waarschijnlijk nooit weten...

Lees hierover:

<http://garwarner.blogspot.com/2014/01/roman-vega-carderplanets-boa-gets-his.html>

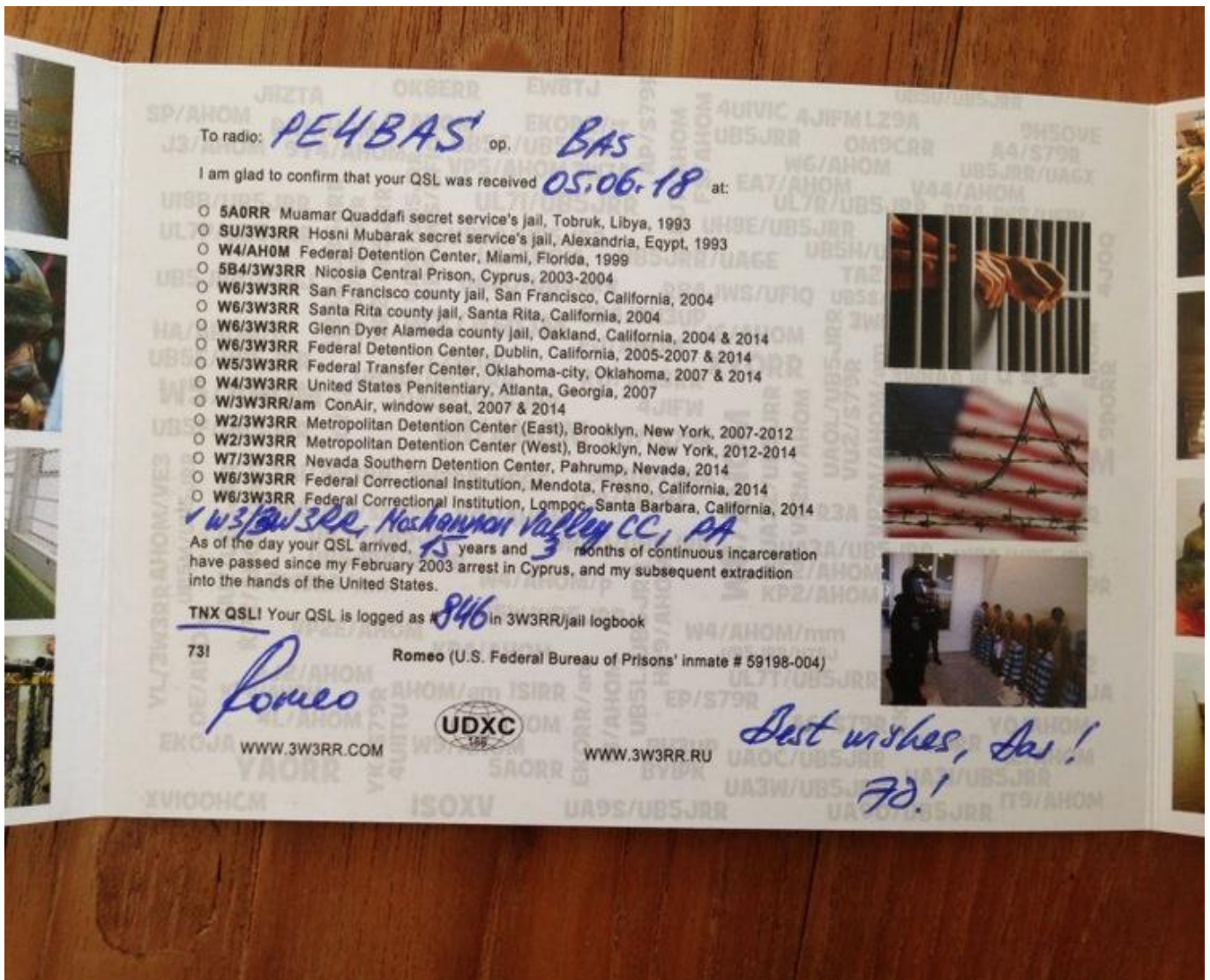
Ik heb uitgevonden dat de Engelse persoonlijke site niet echt up-to-date is. De Russische site is

dat echter wel maar natuurlijk in het Russisch. Google translate vertaald het echter heel behoorlijk..

<http://www.3w3rr.ru>

Ik ben pas sinds 1998 zendamateur en op HF sinds 2003. Helaas heb ik de avonturen van Romeo allemaal gemist. Maar tegenwoordig kan je de speciale gevangenis Dxpeditie QSL van Romeo krijgen. Ik heb hem ontvangen op 13 september 2018 na ongeveer een maand of 3. Waarschijnlijk is dit mijn eerste QSL die ik krijg

van een niet-radio-contact. Romeo is misschien niet echt een radio held. En is uitgesloten van het ARRL DXCC programma voor zijn nep Dxpedities naar o.a. Noord Korea. Ik denk echter dat hij wel veel plezier aan de hobby heeft gehad, vrienden die hij heeft gemaakt en zijn geslaagde echte Dxpedities die hij heeft gedaan. Als je Romeo opzoekt bij het "federal bureau of prisons" (inmate nr. 59198-004) dan zie je dat hij over 2 jaar vrijkomt. Ik hoop dat hij zijn hobby weer op kan pakken, we zullen zien.

Van raam tot loop antenne

Pieter Kluit NL13637

Geschiedenis van de raamantenne

Het principe van raamantenne is al zo oud als er ontvangtoestellen bestaan. Professor Braun heeft in 1912 op de binnenplaats van de

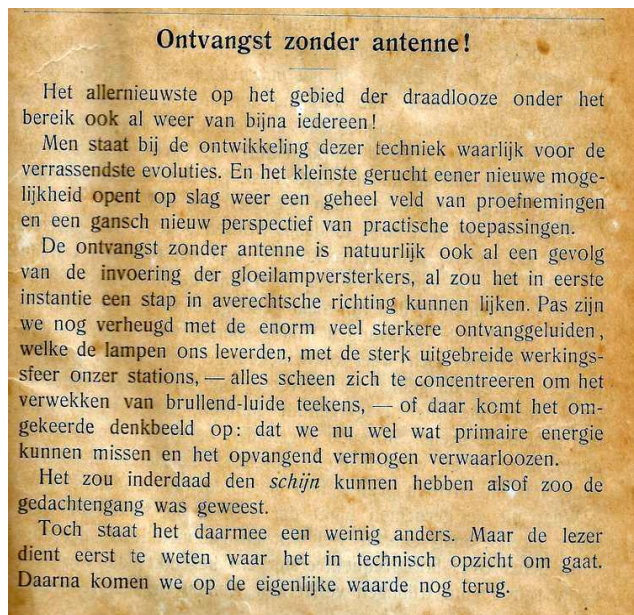

Foto 1 Een inleiding van de Hr. J. Corver in het jaar 1919.

Technische Hogeschool te Straatsburg reeds proeven gedaan met ontvangst doormiddel van een detector met behulp van een vierkant draadraam (3 meter lang en hoog). Dit om de sterkte van het magnetisch veld van de Eiffeltoren zender te meten. De heer J. Corver en de heer A.H. Voogt hebben in 1914 geprobeerd de proeven te herhalen binnenshuis met gebruik van kristal detectoren. Het resultaat van de metingen vielen tegen. In het jaar 1919 zo'n honderd jaar geleden was men echter enorm enthousiast geraakt over de raamantenne omdat hiermee met de eerste beschikbare radiobuizen een ontvanger konden maken, zonder een grote

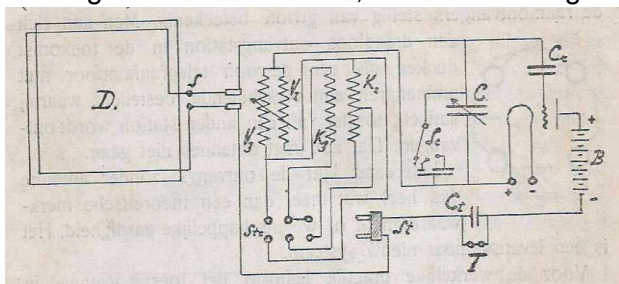

Foto 2

draadantenne. In het tijdschrift "Radio Nieuws" nummer 1 in het jaar 1919 van de N.V.V.R. (Nederlandse Vereniging Voor Radio-Telegrafie) werd door de heer J. Corver een artikel geschreven over de raamantenne met de titel "Ontvangst zonder antenne" (foto 1). Wanneer we het schema (foto 2) bekijken zien we direct wat de

heer Corver hiermee bedoelde. De raamantenne is de HF-spoel van de ontvanger en met de condensator C

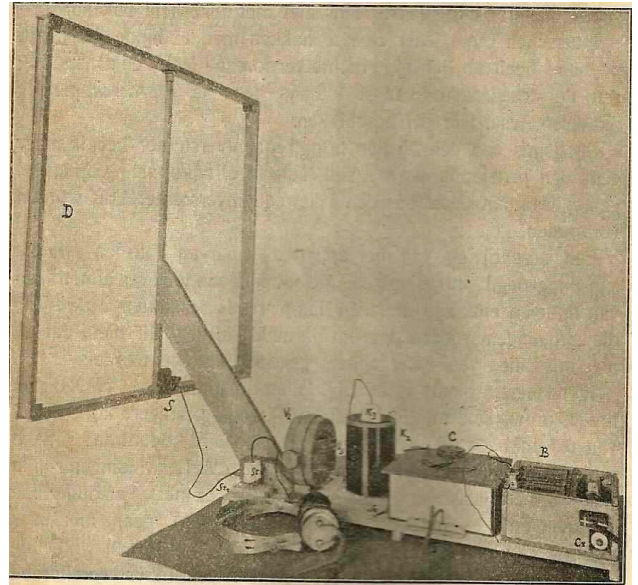

Foto 3

kunnen we HF-kring in resonantie brengen voor een bepaalde frequentie. De raamantenne/HF-spoel is draaibaar opgesteld (foto 3), want de ontvangst is het sterkst wanneer het vlak van het raam in de richting van het gewenste station staat. Het signaal verdwijnt geheel als het raam

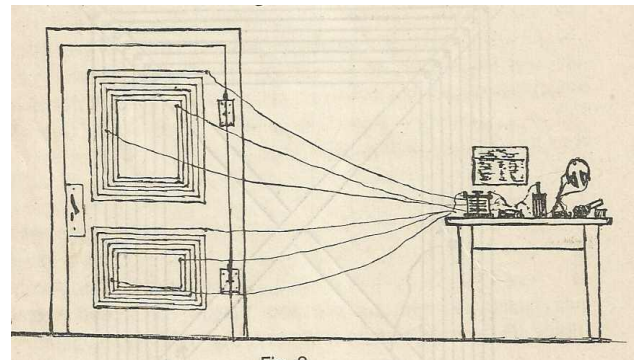

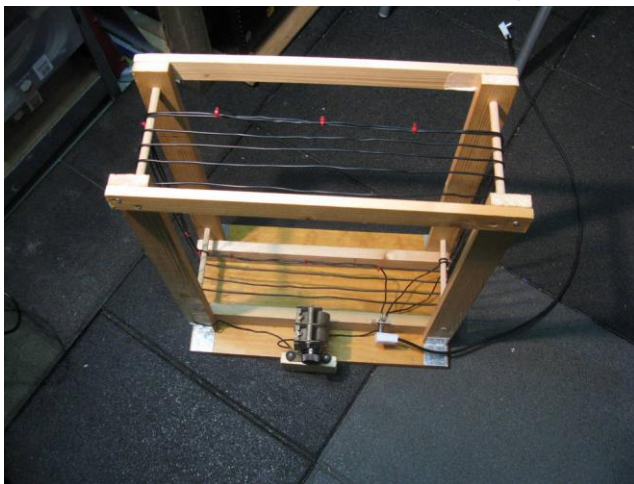
Foto 4

loodrecht op de richting van het gewenste staat. De raamantenne is dus richtingsgevoelig. Vele radio-amateurs monteerde in de twintiger jaren een raamantenne op de deur van hun shack (foto 4) ook de heer Hanso Idzerda (Nederlandse Radio-Industrie) had een raamantenne op de deur van zijn laboratorium gemonteerd zodat men van ontvangrichting kon veranderen. Tot zover honderd jaar terug in de geschiedenis van de raamantenne.

Zelfbouw Raam of Loopantenne:

Ondanks dat mijn shack buitens huis in een aparte garage is gevestigd heb ik veel last van elektrische storingen via de langdraad antenne (S 4 t/m 7) veroorzaakt door de huizen rondom en boerenbedrijven. Tijdens het knutselen met elektronica schakelingen of restaureren van appara-

ten luister ik naar zendamateurs op de tachtig meter. Dat is op bepaalde momenten van de dag bijna niet mogelijk vanwege de storing. Om toch te kunnen luisteren op de 80 meter band heb ik van bouw materiaal een loopantenne

Foto 5 Loopantenne

geconstrueerd (foto 5) omdat deze alleen op het magnetische component van het elektromagnetische veld reageert. De resultaten waren boven verwachting.

De constructie:

Allereerst heb ik een houten raam geconstrueerd

Foto 6

op een plank en een plek voor de draaibare luchtcondensator van 500 pf (foto 6) en een HF-aansluitconnector voor de wereldontvanger (Philips D2935). De spoel is binnen het raam geconstrueerd en heeft de afmetingen: B x H x D=

43,5 cm x 40,5 cm x 14,5 cm. De spoel heeft 5 windingen van koper schakeldraad met een draaddiameter van 1,3 mm. De koppellus heeft 1 winding met ook een draaddiameter van 1,3 mm. De koppellus is vastgekoppeld aan de buitenste winding. Dit is geen probleem omdat de draden geïsoleerd zijn. De effectieve lengte van de draad van de spoel is 8,5 meter inclusief de aansluitdraden is de totale lengte 9,20 meter. De koppellus heeft een lengte van 1,48 meter. De afstand tussen de windingen is 3 cm.

Elektrische eigenschappen:

De gesloten LC-trillingskring straalt van de eenmaal opgenomen energie ongeveer niets meer uit omdat zijn stralingsweerstand minimaal is (3,4 milli-ohm). Door toepassing van een massieve koperen draad met een diameter van 1,3 mm verkrijgen we een lage ohmse weerstand, die echter voor een deel teniet wordt gedaan door de wervel stromen in de draad. Litze draad was een betere oplossing geweest. Ik had dit echter niet voorhanden.

Foto 7

Voor het bepalen van het frequentiebereik van de LC-kring heb ik gebruik gemaakt van een kleine draagbare wereldontvanger (Sangean ATS404) met een digitale frequentie uitlezing (foto 7). Deze ontvanger houd je op geringe afstand van de LC-kring, zodat deze op het veld van de LC-kring gaat reageren wanneer we de LC-kring op dezelfde frequentie afstemmen als de ontvanger. Wanneer dit gelukt is kunnen we het frequentie bereik van LC-kring bepalen door de condensator te variëren met gelijktijdige aflezing van de digitale frequentie schaal van de ontvanger. Uit de meting blijkt de LC-kring een bereik te hebben van 1500 Khz t/m 5 Mhz. Door lage ohmse weerstand van LC-kring en daardoor hoge Q-factor verkrijgen we scherpe afstemming. Ondanks dat het te ontvangen HF-sigitaal van de loopantenne

veel zwakker is t.o.v. de langdraad antenne met een kwartgolfenlengte van de 80 meter band, is de hoorbaarheid van de zendamateurs op de 80 m band veel beter. Tot zover het verhaal over mijn zelfbouw loopantenne met bouwmaterialen.

Ten slotte:

In het voorgaande is alleen maar gesproken over de raam- en loopantenne als ontvanger van HF-signaal. Ten behoeve van het zendamateurisme zijn in de markt vele loopantennes beschikbaar.

Foto 8

Een voorbeeld is de magnetische loopantenne inclusief controller MJF 1786X (foto 8). Hij wordt toegepast, gezien zijn diameter van 90 cm voor klein behuise (b.v. balkon montage) en op campers. De Loopantenne heeft een frequentie bereik van 10-30 MHz. De loopantenne is geschikt voor een zendvermogen van 150 W PEP. Verder

vond ik op internet een website, met daarin een uitgebreide beschrijving van de techniek en bouw van de "Small Transmitting Loop Antenna" (STL). Het website adres is:

[www.nonstopsystems.com/radio/frank_radio_antenna_magloop](http://www.nonstopsystems.com/radio/frank_radio_antenna_magloop.htm) htm

Opm: In de spaties van het webadres staat een underscore

De beperkende bepalingen opgeheven

Pieter Kluit, NL 13637

Precies honderd jaar geleden (december 1918) werden de laatste beperkende bepalingen voor het radio amateurisme na het beëindigen van de eerste wereldoorlog opgeheven. In het vereni-

gingsblad van de NVVR van januari 1919 werd het besluit van de minister van Oorlog bekend gemaakt.

Hieronder volgt een gedeelte het besluit:

De minister van Oorlog heeft de bekendmaking van 12 September 1917, houdende bepalingen betreffende het verbod van installatiën voor draadloze telegrafie ingetrokken.

De ingetrokken bekendmaking hield het besluit in, waarbij indertijd het luisterverbod werd opgeheven, maar waarbij werd voorgeschreven, dat men geen voorwerpen in huis mocht hebben, welke de onderdeelen konden vormen van zenders boven de 30 watt en geen voor seinen geschikte antenne. Ook die beperkingen zijn thans vervallen.

Beteekent dit nu, dat men heelemaal mag doen wat men wil, dus dat men ook mag seinen?

Men denke er om, dat dit niet het geval is!

Thans gelden weer enkel en alleen de bepalingen der Telegraaf en Telefoonwet en van het Kon. Besl.

Van 11 Juli 1914 (Stbl 302).

*Onder vigeur van die bepalingen mag men in zijn huis aanwezig hebben alle toestellen, ook voor zenden, die men maar wil. **Maar elk uitzenden van signalen blijft streng verboden**, zoo men daarvoor geen speciale concessie heeft van de minister van Waterstaat. Men mag dus niet draadloos seinen (ook niet met kleine energie) en evenmin draadloos telefoneren.*

Daarentegen is het gebruik van ontvanginstallaties thans in het algemeen vrij. Men mag antennes bouwen zoo groot en zoo goed geïsoleerd als waarvoor men plaats en geld kan vinden, mits men geen spanningen maakt over de openbare straat. Alleen binnen den afstand van 1,5 K.M. van Rijks-

Stations is het verboden, antennes te hebben van grootere hoogte dan 30 meter.

Tot zover de bekendmaking van het besluit betreffende de opheffing van de beperkende bepalingen in het orgaan van de "Nederlandse Vereniging van Radio-Telegrafie.

OPROEP:

Voor een kennis die een nostalgische SSTV monitor bouwt zoek ik een kathodestraalbuis type DP7-32, dit is de lang nalichtende versie van de bekendere DG7-32. De DP7-32 werd onder meer in medische apparatuur toegepast. Kijk uw junkbox eens na!

Gerard, pa3bcb@planet.nl

CQ WW SSB Contest 2018

Bernard Zuidema, PB7Z

Het laatste weekend van oktober staat altijd in het teken van de **CQ WW SSB Contest**. Op navolging van 2017, hadden wij besloten ook dit jaar weer mee te doen vanuit **Hornhuizen (Gr.)**.

Dit vanwege de hele goede ligging nabij de kust, daarmee de natte zoute kleigrond en de ruimte om antennes kwijt te kunnen.

We begonnen al eerder in het jaar met het overleg via de sociale media. Daarop hebben we een datum geprikt waarop we allemaal beschikbaar waren om een face to face overleg te plegen. Hier is besproken wat we graag willen en ook het resultaat van 2017... met de goede en slechte dingen.

Uit de gegevens van CQ WW konden we zien wat voor fouten wij hadden en ook wat andere

stations fout hadden gedaan met onze QSO. Hierbij moet je denken aan verkeerd opgenomen callsign, zonenummer...zowel van onze kant als van de tegen stations. Onze callsign werd soms

verkeerd genomen en werd wel eens PA0AA en vele varianten hierop. Iets wat soms raar is als je al een poosje CQ roept op die frequentie. Het enigste wat wij konden doen was dus onze callsign goed uitspreken en goed luisteren naar de tegenstation.

Ook hebben we besproken welke antennes we willen gaan gebruiken dit jaar. Welke antennes werkten goed en wat was misschien een verbetering. Voor 40 m was de keuze gevallen op een 4 Square. Dat zijn 4 verticale antennes in een vierkant (Square) en die kunnen dan geschakeld worden. We hadden in 2017 een verticaal en een dipool voor 40 m. De 4 Square zou, t.o.v. de verticale antenne, gericht zijn en ook de signalen op de achterkant wat verzwakken.

Voor 10 en 15 m hebben we twee richtantennes gekregen van **Nanne, PA7NTH**. Dit is een 4 element LFA voor 10 m en een 4 element DK7ZD voor 15 m. Hier zijn wij als kleine contest club natuurlijk erg blij mee!!! De 15 m antenne hebben we gebruikt en moet zeggen die werkte erg goed. Deze hadden we op een steiger gemonteerd en stond op een kleine 10 meter hoogte. Omdat we niet echt een goede mast hadden voor de 4 element voor 10 m, hadden we hier voor de 10 m Moxon gekozen. Deze op een uitschuifmast van 8 meter.

Voor 20 m hadden we niet echt een monobander. Hier gebruikten we een Fritzel 2 element 3

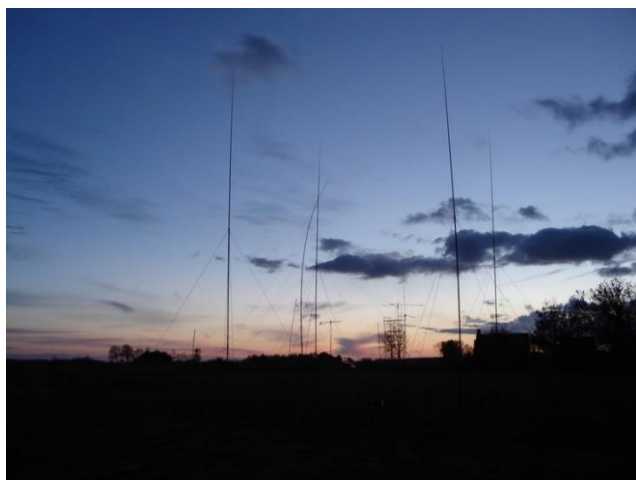
bander. Deze met de dipool en daarvoor de director. Dit om wel de versterking te gebruiken, maar niet echt het richteffect. Deze antenne was met een dikke wind omgewaaid en beschadigd.

Die is zondags eerst wat gerepareerd. Maar voor ons ook stof tot nadenken en we waren en snel uit dat we voor 2019 iets anders moeten hebben voor 20 m...

Voor de 80 m hadden we een inv L en een dipool en voor 160 m ook een inv L. Helaas was de 18 meter (nep) spiderbeam mast niet goed neer gezet. Bernard dacht dat als de delen met tape werden vast gemaakt aan elkaar, dat het niet zou inschuiven.... Grote fout... Natuurlijk hadden we vrijdag avond erg harde wind.....waar we nu van overtuigd zijn dat het in die hoek normaal is....en

lag de 160 m antenne bijna plat. Hebben hem toen neer gelegd, om verdere schade tegen te gaan. Dit betekende wel voor de eerste uren.. geen 160 m!! Ook andere antennes werden wat

steviger getuigd...dit na middernacht... 1-2 uur voor de contest.

Verder hadden we voor de 10, 15 en 20 m ook VDA antennes neer gezet. Dit zijn 2 element verticale gerichte antennes. Of ze goed gepresteerd hebben konden we niet echt nagaan. Op alle banden hadden we 1 schakelkastje, maar hadden niet even daarop aangegeven of het nu de VDA was of de andere antenne. Ook iets om het volgend jaar, als we de

VDA weer gaan gebruiken, om te denken.

Om 0:00 UTC zijn André en Bernard begonnen de eerste shift te draaien. Peter ging eerst slapen en had de klok gezet om een af te lossen. We hadden ook de livescore weer mee lopen, zodat onze score online werd gedeeld. Ook PI4M, onze concurrenten vanuit Friesland, deelden het. Op deze manier was het mogelijk elkaars score te zien. Het ging in het begin erg goed en er was een periode dat we redelijk voor stonden. Later liepen ze in en ook ver bij ons weg. Toch op het eind werd het nog weer erg spannend. Het verschil is niet erg veel...en nu is het afwachten wie de meeste/minste fouten heeft gemaakt. Ons doel was om hun meer weerstand te geven en eventueel proberen te winnen. In de M2, Multi 2... dus meer operators met maximaal 2 radio's, zit ook PI4COM. Hun zijn voor ons niet echt haalbaar in te halen vanwege goede antennes op hoogte. Maar... we gaan er altijd voor om ons best te doen...

De operators waren weer hetzelfde als vorig jaar en bestond uit: **PA4O Peter**, **PB7Z Bernard**, **PD1RP Peter**, **PD3OES André** en **PE4BAS Bas**. Ook het ondersteunende team was weer **PA0VAJ Jan** en **PE1OEU Arnold**. Jan heeft ons

de 4Sq gemaakt en ook op en afgebouwd. Arnold kwam ook nog op visite met Anna , zijn XYL. Ook kregen we visite van **Feike**. We hadden de kamer ingedeeld als Radio Shack en de keuken als gezelligheid ruimte ☺

Al met al waren we aan de einde van de contest toch tevreden met het resultaat. Ondanks de harde wind en de foutjes die zijn gemaakt met de opbouw van de antennes. Dit zijn ook weer leermomenten wat we mee kunnen nemen naar 2019. Nu gaan we weer nadenken wat we kunnen verbeteren om toch nog beter te worden. In ieder geval is het huisje alweer besproken... dus het begin voor **CQ WW SSB 2019** is al en feit!!!!

Onze gebruikte radio's waren de **Elecraft K3S** en de **Icom IC7300**
Amplifiers de **ZZ-750** en de **Challenger 3**

<https://pe4bas.blogspot.com/2018/10/cqww-ssb-2018-pa6aa-contest-review.html>

73's and C U in Oktober 2019!!!
PA6AA Crew

OPROEP:

Harry, PA3BHT zoekt iemand, die zijn Motorola GM 950 mobilfoon kan programmeren. De kanalen zitten er grotendeels in, maar de modulatie is niet goed en het vermogen te laag.

h.kloosterman5@kpnplanet.nl

De agenda

2018

december

23 : KAR Radiomarkt, Bladel

2019

januari

5 : International kids day

19 : Microwave meeting Heelweg, Westendorp

25 : Afdelingsavond Hunsingo, Baflo

februari

9 : Radiomarkt Grorat, Eelde

9/10 : PACC-contest

16 : Beurs Techno-nostalgica, Emmen

22 : Afdelingsavond Hunsingo, Baflo

23 : Radiomarkt NO-Veluwe, 't Harde

maart

2 : Voorjaars-verzamelbeurs, Deventer

16 : Landelijke Radio Vlooiemarkt, Rosmalen

29 : Afdelingsavond Hunsingo, Baflo

april

6 : Radiomarkt, Tytsjerk

13 : Veron Verenigingsraad, Apeldoorn

26 : Afdelingsavond Hunsingo, Baflo

mei

24 : Afdelingsavond Hunsingo, Baflo

25 : Radiomarkt, Beetsterzwaag

30 : Radiomarkt VRZA (voorheen Jutberg), Oisterwijk

30 : Noordelijke Bekerjacht

juni

1/2 : Dutch Kingdom contest

7/10 : Veron Pinksterkamp, Odoorn

7/10 : Noordelijk Radiokamp, Odoorn

21/23 : HamRadio, Friedrichshafen

augustus

9/16 : Sterraza velddagen, Smeerling

september

6/8 : UKW-Tagung, Weinheim

8 : Ballonvossenjacht

28 : Radiomarkt, De Lichtmis

Rondova

Lieuwe vd Velde

Een kennis van mij heeft een kringloopwinkel en hij komt zo nu en dan met prachtige apparatuur hier naar toe. Wat ze niet willen houden blijft dan hier. In ruil daarvoor repareer ik zo nu en dan wat voor hem. En zo kwam hij laatst aan met een radio meubel (foto 1). Nu was ik er vroeger al niet gek op en nu helemaal niet. Het neemt zoveel plaats in. In dit geval viel het erg mee! Maar, in ruil voor herstel kreeg ik een Grundig TK 146 bandrecorder. En dat is ook leuk!!

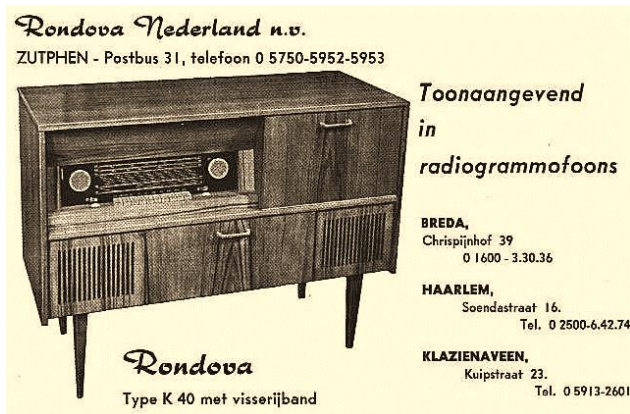

Foto 1

Ik heb gezocht naar het type, dat ik onder handen heb, maar tot nu toe heb ik het nergens kunnen vinden. Het is een klein meubel ter breedte van de radio met direct daar onder de Telefunken platen speler. Toen het geheel op de tafel stond zag ik pas het merk. En van Rondova had ik nog

Foto 2

nooit gehoord. Maar na enig zoeken en de kennis van Wim Steenks (NVHR), bleek dit afkomstig te zijn van een meubelmakerij in Zutphen. Het bedrijf heette: Rondova Nederland NV. De complete chassis kwamen uit Oost Duitsland en

de meubel fabriek maakte er een mooie kast omheen. Op de achterkant zat dit type plaatje (foto 2). Dat zat niet echt vast, dus toen kon ik het even scannen. Daarna heb ik het weer op z'n plaats geplakt. Na het verwijderen van veel stof heb ik het chassis gedemonteerd. Het chassis was er al en keer eerder uit de kast geweest en daarvoor hadden ze de draden naar de luidspreker etc doorgeknipt. Bij het terugplaatsen van het chassis hebben ze tape gebruikt om alles weer te isoleren. En dat vind ik echt niks. Isolatie tape in een radio is geen gezicht. Vervang gewoon de draad; en als dat te veel gedoe is, soldeer de beide einden dan netjes aan elkaar en

doe er een stukje krimpkous omheen. Dat lijkt een stuk netter. Het geheel aangesloten op de regeltrafo en bij 180 Volt begon de EL 84 blauwe vonken te geven vanbinnen. Dus een nieuwe buis erin. Bij 220 V, was er in de luidspreker een enorme brom hoorbaar, onafhankelijk van de volumeregelaar. Dus de stekker eruit en de 2 keer 50 uF vervangen. Dat vervangen doe ik vaak als volgt (foto 3).

Ik demonteer de bestaande condensator en haal de onderkant er af. Daarna haal ik de huls leeg. Doe dit wel met handschoenen aan want je weet

maar nooit wat er voor rommel inzit. Ik leg de huls dan even in schoon water en plaats vervolgens 2 condensators van 100 uF 400 Volt in de huls (foto 4). Voor het vervangen van een condensator in een buizenradio of versterker neem ik altijd de dubbele capaciteit. Dat heb ik ooit zo geleerd bij de TV technische dienst in Drachten. Dan weet je zeker dat er geen brom meer is. Het type van Conrad past precies.

Denk uiteraard wel even om een goede isolatie. Daar gebruik ik uitsluitend krimpkous voor. Isolatie tape is beslist geen optie.

Foto 5. De verbouwde condensator.

Plaats daarna de onderkant met het schroefdraad gedeelte terug en druk de aluminium rand er weer zo mooi mogelijk om heen. Dit gaat altijd prima en je houdt het aanzien van de radio origineel. En na terugplaatsen van de condensator ziet het er als volgt uit, zie foto 5. De brom was nu verdwenen maar verder hoorde ik alleen wat ruis. Zowel de middengolf als de FM gaven geen geluid. Gelukkig maar, anders is er ook geen lol aan. Dus meten is weten en als we

het schema bekijken (foto 6) en we gaan 1 stap terug, dus voor de EL 84 komen we de EABC 80 tegen. Dit is een 3 voudige diode en een triode. E (AB) C 80.

Maar met een anodespanning op het C gedeelte van de buis, van slecht 30 V, heeft deze er echt geen zin. De condensator C58, die via R36 rechtstreeks is aangesloten op de anodespanning bleek totaal uit z'n huls zijn gekomen. Ook R36 was helemaal zwart en na vervanging van R 36 en C 58 werkte de radio weer als

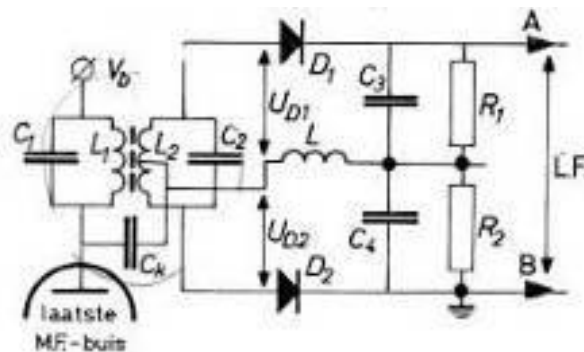

Foto 7. Foster Seeley

vanouds. Uiteraard heb ik vervolgens alle elco 's en weerstanden die er ook maar enigszins verdacht uitzagen, vervangen.

Maar hoe zat het ook alweer met een FM detector. E AB (C) 80. Dat de EABC in ieder geval 2 diodes bezit komt mooi uit, want die hebben we nodig bij een FM-detector. Er zijn 2 types FM detectoren (Er zijn wel meer, maar die zie je maar zelden).

De Foster- Seeley detector en de ratio detector.

Het eerste type kom je bijna nooit tegen., maar voor de volledigheid even het schema (foto 7).

Als ik me goed herinner werd dit type detector vroeger in de radio 's van Ferguson gebruikt.

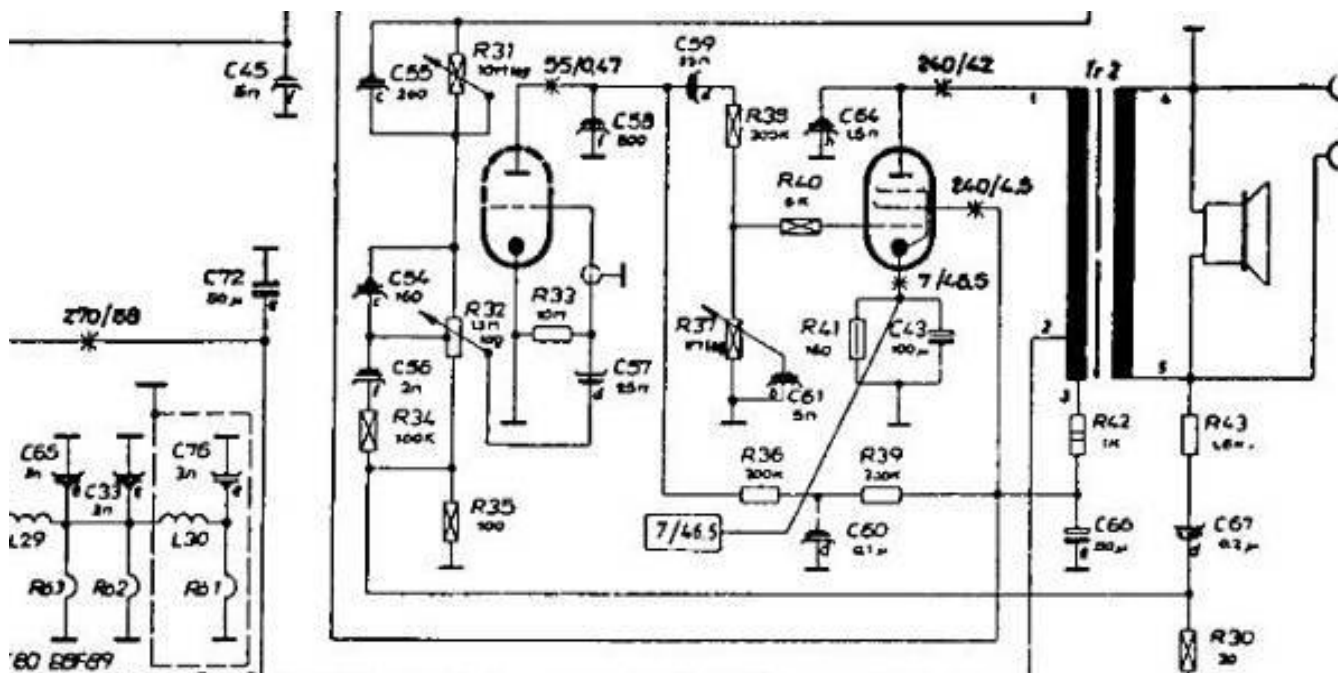

Foto 6

De ratio detector (foto 8):

Het grote voordeel van de ratio detector is de ongevoeligheid voor amplitude variaties. Het bandfilter met C3 levert aan beide detector helften de HF-spanningen, waarvan de amplitude tegengesteld verandert als de frequentie afwijkt. In tegen stelling tot de Foster Seeley, zijn de diodes tegengesteld geschakeld. Over C4 ontstaat nu een positieve en over C5 een negatieve spanning, waarop het LF-sigitaal gesupponeerd is. De condensator C6 wordt nu door de weerstanden R1 en R2 opgeladen tot de som van de spanningen over C4 en C5. De weerstanden R3 en R4 zijn de eigenlijke detectie weerstanden.

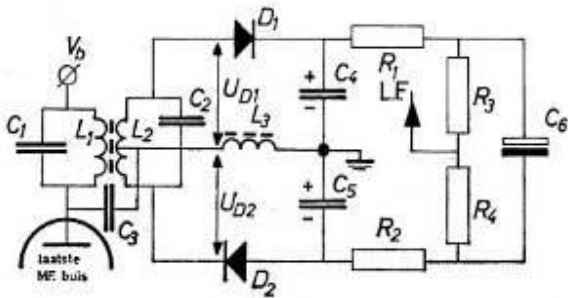

Foto 8. Ratio detector.

De condensator heeft een flinke capaciteit. (ongeveer 4 uF). Als plotseling de amplitude van het binnenkomende FM-sigitaal groter wordt, moet C6 bijgeladen worden. Door de diodes gaat meer stroom lopen, zodat de MF-kring zwaarder belast wordt. De sigitaal toename wordt dan praktisch opgeheven. Omgekeerd, dus bij een kleiner sigitaal, wordt de kring minder belast en wordt de kring dus minder gedempt. De juiste keuze van C6, R1 en R2 heeft tot gevolg dat variaties in het FM-sigitaal nauwelijks merkbaar zullen zijn in het LF-gedeelte. Tot zover een beetje theorie over de FM-detector.

Foto 9

Onder de radio zat een Telefunken pick-up (foto 9) met platenwisselaar. Na demontage zag dit er niet goed uit. Aan de onderkant van de pick-up waren veel stangetjes verbogen of weggehaald.

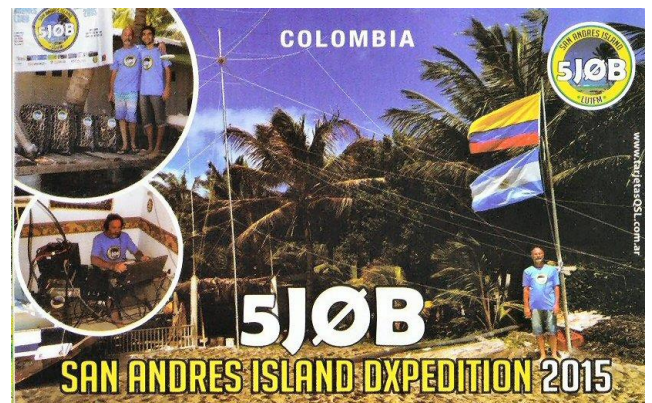
Dus daar was geen beginnen aan. Ik heb de pick-up schoongemaakt en weer op z'n plek gezet. Vervolgens heb ik voor hun een mp3 speler met een paar weerstanden, geschikt gemaakt voor de pick-up ingang en op de mp3 speler heel veel (oude) muziek gezet. Deze muziek is afkomstig van tientallen 78 toeren platen die ik ooit eens voor iemand heb omgezet naar mp3. Dus als je de klep van het meubeltje dicht doet zie je geen mp3 speler en klinkt het heel leuk. Ze hadden het geheel al vaak kunnen verkopen, maar hij blijft (gelukkig) in de snuffelschuur staan.

Foto 10

De radio (foto 10) op zich zag er heel goed uit voor een radio van die leeftijd. Geen krakende potmeters of schakelaars; echt uniek! Dus met enige tegenzin heb ik het geheel weer afgestaan aan de kringloopwinkel. En daar doet hij het elke dag prima. Nog even een aanvulling. Het meubel nam in de snuffelschuur toch te veel ruimte in en vanaf volgende week komt hij bij ons in de kamer te staan. Ze wilden er niets voor hebben. Lieuwe Met dank aan: Wim Steenks Maurice Hamm

QSL-kaart

Bas Levering PE4BAS, QSO gemaakt maart 2015 op de 15 m band SSB

H.F. 10-80m (vervolg)

Hans Reijn, PA3GTM

20 A Voeding

In de Hunsotron nr.28 over een artikel van H.F.10-80m schreef ik, dat ik nog op zoek was naar een voeding van 20 A. Tot mijn grote

Uit verschillende jaargangen van schema's en vergelijken met de opdruk van 35 A op de gelijkrichter bleek, dat hij na 1993 geproduceerd is.

Omdat hij dus ca. 25 jaar oud is, leek het me beter, hem eerst goed na te kijken. Op een gegeven moment had ik geen klemspanning meer. De trafo was gelukkig nog heel. De gelijkrichter met afvlakking was ook in orde. Na het doormeten van de 4 stuks eindtransistoren 2N3055 bleken deze goed te zijn. Het regelcircuit voor de spanning, stabilisatie, stroombeveiliging en aansturing van de vermogen-transistoren, bestaat uit een 723 spannings-stabilisator en een TIP 31 npn. transistor. De voeding daarvoor bestaat uit een aparte trafowikkeling met gelijkrichter en elco. De voedingspanning is gesupponeerd op de grote eigenlijke 20A voeding. Het bleek, dat de 723 defect was geraakt. Omdat met deze spanning de regeling c.q. beveiliging staat of valt, heb ik nadat ik de

Foto 1

blijdschap, reageerde Engelhard PA3FUJ hierop

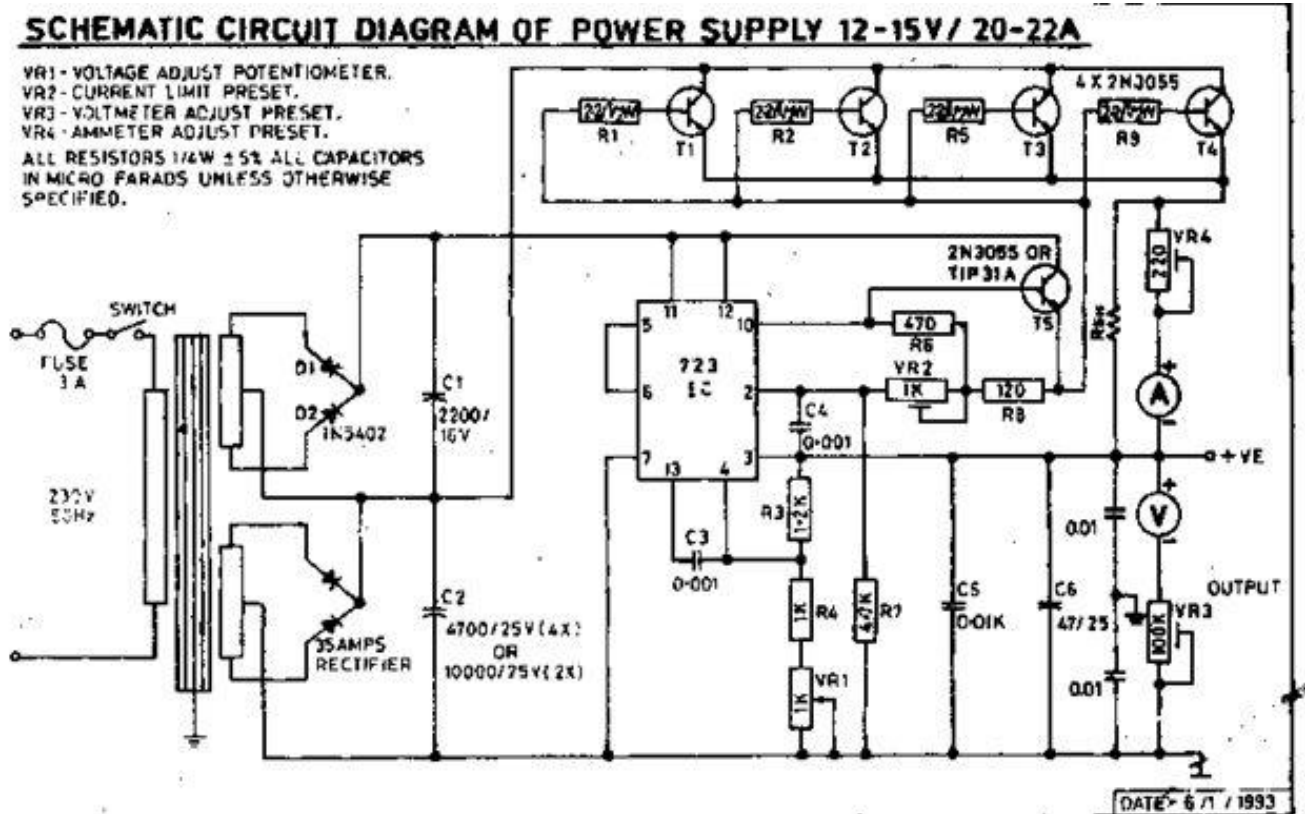

Foto 2

met een geweldige reactie en bood zijn voeding aan!! Het betreft een Ham-Master 12-15V/20-22A voeding. Op het internet vond ik hierover documentatie (foto 1) en (foto 2). Het is/was een gangbaar type een analoge met 723 gestabiliseerde voeding met trafo.

723 had vervangen ook elco C1 vervangen (zie schema foto 2). Oudere elco's willen het nog wel eens af laten weten? Nu ik zover was en er weer klemspanning was, leek het me beter om de beveiliging (VR2) nader te bekijken. De instelpotmeter werd weggehaald, daarvoor in de plaats kwam een regelpotmeter met knopindicatie op het frontpaneel. Tevens werden de wat

verouderde Volt- en Ampère draaispoelmeters vervangen door een DVM meter van de Action.

Foto 3

Samen met de meetshunt en V/A-schakelaar werd het vastgeschroefd boven op de voeding kast.

De plek waar de analoge meters gezeten hadden werd geblindeerd en bood ruimte voor de stroom-

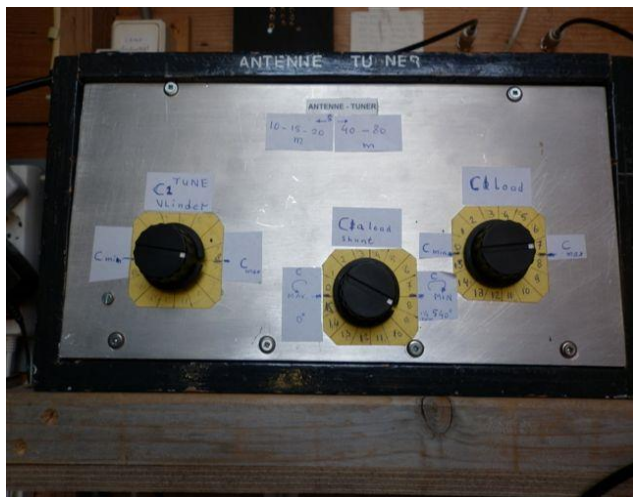

Foto 4

beveiligingspotmeter (foto 3). Nadat alles weer netjes dichtgeschroefd was, werd met de in de Hunsotron nr.28 beschreven kunstbelasting verder getest. Met nog extra bijschakelen van een extra powerweerstand konden de respectievelijke stromen worden bereikt. Met de

Volt regelpotmeter (VR1) werden de stroomwaarden op ronde waarde ingesteld. Vervolgens werd met voorzichtig draaien aan de stroombeveiligingspotmeter (VR2) van hoog naar laag, de stand opgezocht, waarbij de voedingspanning afneemt. Daarbij werd de betreffende stroomwaarde op de knop aangegeven. Zo werd respectievelijk 5-8-10-15-18-20-22 Ampère getest. Intussen is de voeding met de transceiver verbonden en houdt zich prima!

Antennetuner

Een andere meevaller was de komst van een Antennetuner. Deze oorspronkelijk door Dick

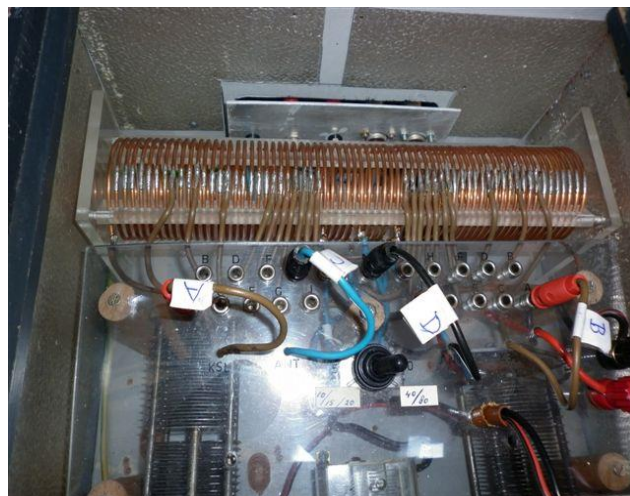

Foto 5

PD1T op een markt aangeschafte tuner is via Pieter NL3637 bij mij terecht gekomen, omdat hij inmiddels voor uitsluitend ontvangst met een

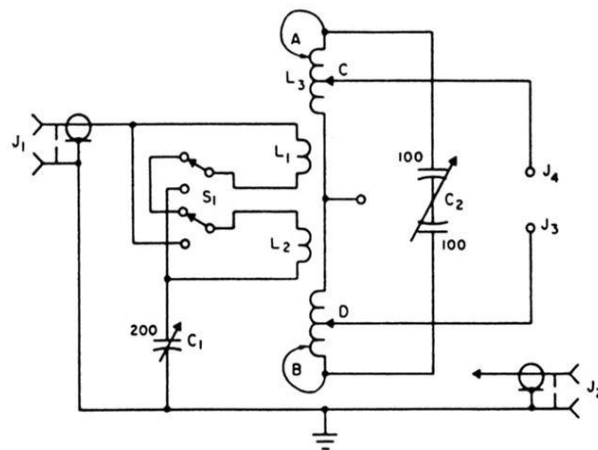

Foto 6

kleinere kon volstaan. Omdat ik een beetje genoeg heb van antennedraden op lengte afstemmen met stekkerbussen buiten, komt deze tuner natuurlijk goed van pas! (foto 4) 23 Stekkerbussen, drie variabele condensatoren

en een tumblerschakelaar om in te tunen? Waar moet ik beginnen?(foto 5) Met Dick contact gezocht om meer te weten te komen over de historie van de tuner. Daar uit kon ik begrijpen dat het later bijgevoegde schema er wel op leek, maar op belangrijke punten ook weer afweek.

Ik had intussen om het principe duidelijk te krijgen de aansluitingen naar verschillende onderdelen losgenomen en de condensatoren en spoelen getest en de waarde gemeten met de LC meter

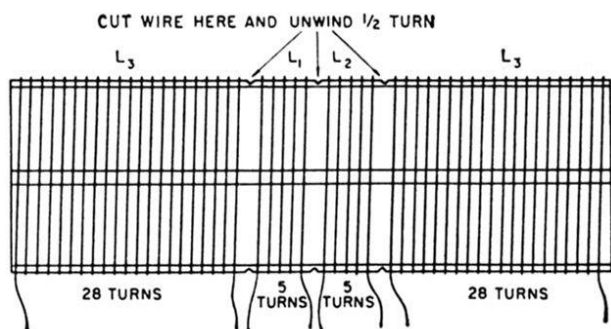

Foto 7

(zie Hunsotron nr.27). De tumblerschakelaar had een grote overgangsweerstand, wat niet zo vreemd is door gebruik met flinke stromen en mogelijk 40 jaar ouderdom. Die werd alvast vervangen door een zwaarder type met extra isolatie bij de handtumbler. Gelukkig kon ik op het internet het echte originele prinscipeschema vinden (foto 6).

Het is een door Lew McCoy in QST beschreven artikel (1964). PA0SE vertaalde het voor Electron en voorzag het van extra notities. Een en ander

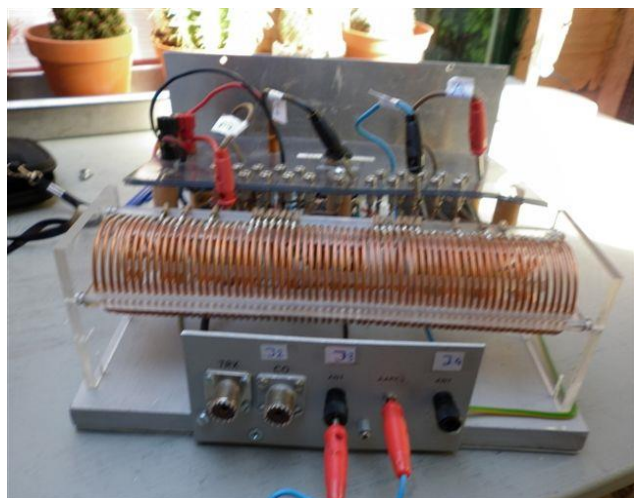

Foto 8

gevonden op Rob Kalmeijer's web. Het bevatte behalve het prinscipeschema, ook waardevolle informatie over de werking, zelfbouw (foto 7) en een gedetailleerde gebruiksaanwijzing. Op basis daarvan ben ik verder gegaan. Ik heb de condensatoren van de originele benamingen voorzien, daarbij is C1 voor Cload en C2 voor Ctune. De coax aansluiting werd ook weer origineel aan J4 aangesloten. De gebruiks-

aanwijzing werd systematisch gevolgd. Er werden ook aanwijzingen gegeven, hoe een langdraadantenne en een coax gevoede dipool moest worden aangesloten en wat het betekende voor de posities van de stekker-bussen op de spoelen. Zo geven stekkerbus aftakkingen bij het midden van de spoel een scherpere resonantiedip PA0SE gaf o.a. het advies om een lijst op te stellen van gevonden resonanties met redelijke SWR waarden voor de verschillende

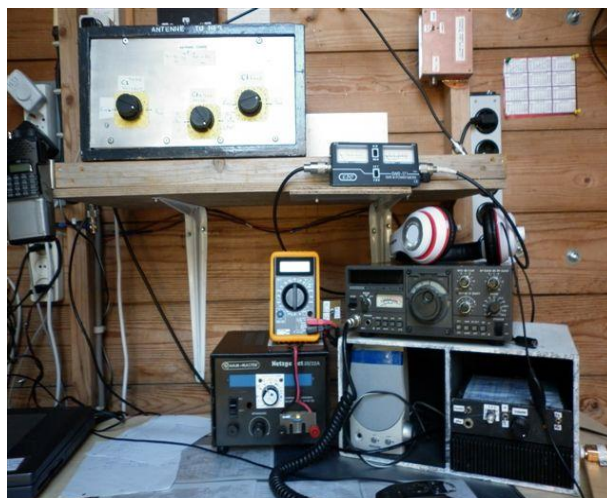

Foto 9

banden, zodat naderhand snel omgeschakeld kan worden zonder andere amateurs "doof" te maken met lang tunen!! In foto 8 is de tuner uit de kast te zien. Foto 9 geeft nog een overzicht van de opstelling in de radiohut. Boven op de plank de tuner en de SWR meter. Op de tafel links de voeding met daarboven de DVM meter met shunt en daarnaast de Kenwood transceiver. De T813 wordt gebruikt voor 2m FM.

Hans pa3gtm

**De Veron afdeling Hunsingo wenst u
prettige kerstdagen en een
voorspoedig nieuwjaar**

GRONINGER RADIO AMATEUR TREFFEN

Zaterdag 9 februari 2019

9:30 tot 15:00

Flowerdome Eelde (A28 afrit 37)

Burgemeester J.P. Legroweg 80, 9761 TD Eelde

Op zaterdag 9 februari 2019, vindt dit AMATEUR TREFFEN plaats met een Radio- Elektronica- Hobby- en Computer Markt in de Veilinghallen (Flowerdome) van Eelde. Ingang t.o. Vliegveld, volg bordjes **Radio Markt >**

. **Gratis parkeren** .

Am Samstag den 9 Februar, findet den Amateur Funkflohmarkt statt in den Veilinghallen (Flowerdome) in Eelde. Geöffnet von 9:30 bis 15:00

Saturday February 9th, an Amateur Radio Market will be organized. Venue: Veilinghallen (Flowerdome) at Eelde. Open from 9:30 till 15:00.

Frei Parken.

Free parking.

WEBSITE: WWW.GRORATNL

E-mail: PA3CEG@HETNET.NL >>> Eene PA3CEG Tel: +31 (0) 592 61 35 57